

Új tantárgy az iskolákban?

Gazdasági ismeretek gyerekeknek

Régebben a gyermekek gazdasági ismeretei kimerültek abban, amit a „Gazdálkodj okosan!” társasjáték nyújtott nekik. Többre igazán nem is volt szükség. A világ azonban azóta nagyot fordult. Manapság az iskolákba, sőt az óvodákba is „betört a Nyugat”, és vele a kökemény pénzügyi és gazdasági szemlélet. Mert mi másnak lehet nevezni azt, ha egy hatévesforma tőkmag üzletet csinál zsíros kenyérének elcsérelgetéséből egy olyan osztályban, ahol mindenki más a divatos biopéksüteményeken él? A példa nem légből kapott. Ilyen és ehhez hasonló esetek tucatjairól hallani mostanság egy-egy szülői értekezleten.

Ehhez az új szemléletű világhoz előbb vagy utóbb az oktatásnak, a tanításnak is alkalmazkodnia kell. Ezt ismerte fel az a maroknyi csapat, amelynek tagjai meghatározták: gazdasági ismereteket fognak oktatni gyermekeknek. Ez nem ördögösség: a tanítás rendszerét az Amerikai Egyesült Államokban már régen kidolgozták, amit a hazai szakemberek a magyar sajátosságokhoz igazítottak. A Junior Achievement Magyarország képviselői – üzletembercek, pedagógusok – ezt oktatják ma több mint 200 iskolában.

A nebulók első lépésben elméleti ismereteket sajátítanak el. Mégpedig jórészt kisebb, olvasmányos történetek segítségével. Ezután következhet a gyakorlat. Ennek során először olyan számítógépes programokkal ismerkednek meg, melyek játékos formában tanítják a gyerekeket az üzleti élet rejtelmeire. Szokták mondani: a puding próbája az evés. A gyakorlati oktatás próbája pedig a diákvállalkozás. A tanulók, mint ahogy a nagybetűs életben szokás, gazdasági társaságokat hoznak létre, melyeknek tisztségviselőit és tagjait maguk közül választják. Termékeket állítanak elő, melyeket aztán karácsonykor és húsvétkor árusítanak. A kiadásokról (például útiköltség) és a bevételekről (az eladott portékák után kapott pénz) könyvelést vezetnek. Adót nem fizetnek, hiszen a magyar törvények szerint nem is kell, mivel a diákok nem töltötték be a 18. életévüket, ezért valós céget nem alapíthatnak. Nem teheti ezt az iskola sem, hiszen a gazdaság „tantárgyat” nem az intézmény oktatja. A Junior Achievement Magyarország pedig nonprofit szervezet, alapítvány.

Az, hogy egy iskolában tanítanak-e gazdasági ismereteket, általában az igazgató döntésén múlik. Sokan közülük úgy gondolják, hogy ez a „tantárgy” nem gyermekeknek való. Szerintük ezt később kell megtanulnia a nebulóknak. Többen viszont azon az állásponton vannak, hogy a gondolkodásmód elsajátítását nem lehet elég korán kezdeni. Ahol pedig az igazgató nem tud dönteni – például egy szegedi általános iskolában –, ott a szülőkre hárul a feladat. A szülői értekezleten a tapasztalatok szerint általában az apukák-anyukák 60-80 százaléka helyesli a gazdasági ismeretek oktatását.

A Junior Achievement Magyarország rendezvényeket, nyári táborokat szervez az érdeklődők – mind a tanulók, mind a tanárok – számára. Az alapítvány immáron öt éve minden húsvétkor és karácsonykor lehetőséget teremt arra, hogy a diákok az általuk készített termékeket eladhassák. Idén a húsvéti vásárt például a budapesti Csepel Plazában tartották. Azok, akik tegnap kilátogattak a bevásárlóközpontba, egyebek mellett hímes tojásokat, textilből készített állatfigurákat, valamint ajándékdobozokat vehettek meg. (t. p.)